Uitspraak Commissie van Beroep Kifid nr. 2025-0032

mr. C.A. Joustra, voorzitter, prof. mr. D. Busch, mr. H.P. de Kanter,
mr. R.J.F. Thiessen, leden en mr. H.C. Dobbelaar-ten Cate, secretaris

Datum uitspraak	22 april 2025
Beroep ingediend door	De consument
Tegen	Nationale-Nederlanden Levensverzekering Maatschappij N.V., gevestigd te Rotterdam, verder te noemen de pensioenuitvoerder
Aard uitspraak	Bindend advies
Uitkomst	Beroep ongegrond

Samenvatting

Pensioenregeling. Indexatie. De consument stelt dat hij op grond van het pensioenreglement recht heeft op onvoorwaardelijke indexatie sinds 2009. De Commissie van Beroep acht de vordering ongegrond en bevestigt de uitspraak van de Geschillencommissie, zij het op andere gronden.

1. De procedure in beroep

1.1 Bij een op 13 augustus 2024 ontvangen (pro forma) beroepschrift heeft de consument bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening (hierna: de Commissie van Beroep) beroep ingesteld tegen een uitspraak van de Geschillencommissie Kifid (hierna: de Geschillencommissie) van 4 juli 2024 (dossiernummer [nummer], gepubliceerd onder nummer 2024-0565).

1.2 Het verdere verloop van de procedure blijkt uit:
- de aanvullende gronden (met bijlagen) van de consument van 29 augustus 2024,
- het verweerschrift van de pensioenuitvoerder van 12 november 2024,
- de brief (met bijlagen) van de consument van 6 januari 2025 en de reactie daarop namens de voorzitter van de Commissie van Beroep bij e-mail van 8 januari 2025,
- een brief (met bijlagen) van 5 februari 2025 van de consument aan de pensioenuitvoerder.

1.3 De mondelinge behandeling van dit beroep heeft plaatsgehad op 17 februari 2025. De consument is niet verschenen. De consument werd door de heer W. Schuddeboom, die aan de zitting deelnam via een videoverbinding, vertegenwoordigd. Namens de pensioenuitvoerder waren aanwezig: [naam 1], Linemanager Operations, en mr. [naam 2], Sr. Legal Counsel. De pensioenuitvoerder werd vertegenwoordigd door mr. P.P.M. van Kippersluis en mr. P.J. Mauser, beiden advocaat, kantoorhoudende te Den Haag. Partijen hebben hun standpunt toegelicht, een pleitnota overgelegd en vragen van de Commissie van Beroep beantwoord.

2. De procedure bij de Geschillencommissie

Voor het verloop van de procedure bij de Geschillencommissie verwijst de Commissie van Beroep naar de uitspraak van de Geschillencommissie van 4 juli 2024.

3. De feiten

3.1 De Commissie van Beroep gaat uit van de feiten die de Geschillencommissie heeft vermeld in de uitspraak onder 2.2 t/m 2.9. Deze feiten (hierna vernummerd tot 3.2 t/m 3.9) zijn niet betwist en worden voor zover nodig aangevuld met enkele andere feiten die tussen partijen vaststaan. Omdat de consument bezwaar maakt tegen de weergave in de bestreden uitspraak onder 2.1 zal de Commissie van Beroep de vermelding in 2.1 hierna niet overnemen. De vermelding in de bestreden uitspraak onder 2.10 heeft de Commissie van Beroep verbeterd onder 3.10. Kort gezegd gaat het om het volgende.

3.2 Op 27 januari 1984 is, overeenkomstig de daartoe geldende bepalingen in de destijds geldende Pensioen- en spaarfondsenwet (PSW), tussen de werkgever en de pensioenuitvoerder een verzekeringsovereenkomst tot stand gekomen (met ingangsdatum 1 januari 1980). Daarin is onder meer bepaald dat de uitkeringen zullen worden verricht onder voorwaarden die gelijk zijn aan die waaronder het bedrijfspensioenfonds deze uitkeringen zou hebben verricht (artikel 3).

3.3 Per brief van 3 februari 1988 heeft de pensioenuitvoerder aan de werkgever het volgende bericht:

> *"In aansluiting op onze brief van 16 juni 1987 berichten wij als volgt.*
> *In die brief hebben wij onze bereidheid uitgesproken de pensioenverzekering conform de verplichte pensioenregeling van het Bedrijfspensioenfonds voor de Metaalnijverheid vanaf 1 januari 1987 vrijwillig voort te zetten. Aanleiding daarvoor was dat uw onderneming vanaf genoemde datum niet valt onder de werkingssfeer van het fonds.*
> *(...)*
> *Conform het bepaalde in artikel 8 lid 4 sub b van de doorsnee-overeenkomst hebben wij de bevoegdheid de overeenkomst te beëindigen zodra uw onderneming ophoudt een onderneming te zijn in de metaalnijverheid. Van deze bevoegdheid zullen wij geen gebruik maken, zodat – wat ons aangaat – de tussen ons bestaande contractuele verhouding wordt gecontinueerd.*
> *Deze brief beschouwen wij als onderdeel van de overeenkomst.*
> *(...)"*

3.4 Met een brief van november 1998 heeft de pensioenuitvoerder de deelnemers onder meer als volgt geïnformeerd:

> *"Uw pensioenvoorziening die verzekerd is volgens de regeling van bovenvermeld bedrijfspensioenfonds, is bij [naam pensioenuitvoerder] ondergebracht. Werkgevers- en werknemersorganisaties hebben besloten om de huidige pensioenregeling van de Metaal en Technische Bedrijfstakken flexibeler te maken. De voor u geldende pensioenregeling wordt dan ook per 1 januari 1999 omgezet.*
> *(...)*
> *Wellicht ten overvloede merken wij op, dat uw basis-pensioen-regeling, die uw werkgever bij*

ons heeft ondergebracht, exact dezelfde is als de regeling van het bedrijfspensioenfonds. (...)".

3.5 In de genoemde pensioenregeling van het bedrijfspensioenfonds is een voorwaardelijke indexatieregeling opgenomen voor zowel de werknemers als de ex-werknemers en pensioengerechtigden. Toekenning van een verhoging is, blijkens artikel VIII van het PMT-pensioenreglement, voor alle gevallen van indexatie afhankelijk van een besluit van het bestuur van PMT.

3.6 In een door de pensioenuitvoerder aan de deelnemers overgelegde brochure uit 1998 wordt onder meer vermeld dat indexering zal plaatsvinden voor zover de middelen van het fonds dat toelaten. Ook wordt vermeld dat het indexatiebeleid van het bedrijfspensioenfonds wordt gevolgd.

3.7 Per 1 januari 1999 is bij de werkgever een nieuw pensioenreglement in werking getreden. Volgens artikel 1 moet onder het reglement worden verstaan:

"Het pensioenreglement van [naam werkgever] conform de pensioenregeling van Stichting Bedrijfspensioenfonds voor de Metaal en Technische Bedrijfstakken."

Artikel 22 lid 1 sub a van het per 1 januari 1999 vastgestelde Pensioenreglement luidt:

"Het bestuur is bevoegd om:
Alle in lid 2 genoemde indexaties toe te passen indien deze door het bestuur worden toegekend
(...)".

Artikel 22 lid 2 heeft betrekking op de indexatie voor de deelnemer.

Artikel 22 lid 4 sub a luidt:

"Indexatie voor de gepensioneerde en de uitkeringsgerechtigde.
a. ***Ingegane pensioenen.***
De rechten van alle reeds ingegane pensioenen, alsmede de bij de ingegane ouderdomspensioen behorende, nog niet ingegane, nabestaanden- en wezenpensioenen, worden jaarlijks per 1 januari met de prijsindex aangepast;".

3.8 Op 9 februari 1999 heeft de pensioenuitvoerder een brief gezonden aan de werkgever, waarin onder meer het volgende te lezen is:

"(...)
Met [naam pensioenuitvoerder] zal een 10 jarige overeenkomst worden aangegaan ingaande 1 januari 1999.
(...)
Onder deze overeenkomst vallen de volgende regelingen:
1.Bedrijfspensioenfonds voor de Metaal en Technische bedrijfstakken (BPMT).
- Deze regeling zal geheel bij [naam pensioenuitvoerder] worden ondergebracht. Zowel ten aanzien van de te verzekeren aanspraken als ten aanzien van de financiering hiervan zal de regeling van het BPMT geheel gevolgd worden.

(...)
Indien dit is geschied zal [naam pensioenuitvoerder] de per 31 december 1998 opgebouwde tijdsevenredige aanspraken jaarlijks indexeren volgens de regels van het BPMT."

3.9 De pensioenuitvoerder heeft bij brief van 22 april 2003 aan de werkgever het volgende bericht:

> *"Bij verificatie van het pensioenreglement is gebleken dat de in artikel 22 genoemde indexatiebepalingen niet geheel in overeenstemming zijn met het vermelde in artikel VIII van het pensioenreglement van Stichting Bedrijfspensioenfonds voor de Metaal en Technische Bedrijfstakken.*
> *Gezien het vermelde in artikel 1 van het door ons vervaardigde pensioenreglement zal dit geen consequenties hebben voor het gevoerde indexatiebeleid. Hierin staat onder definities onder punt 6: "Het pensioenreglement van [naam werkgever] conform de pensioenregeling van Stichting Bedrijfspensioenfonds voor de Metaal en Technische Bedrijfstakken".*
> *Ter voorkoming van onduidelijkheden op dit gebied verzoeken wij u bijgaand erratum aan de (gewezen) deelnemers te verstrekken."*

In het erratum is in artikel 22 de bepaling opgenomen dat voor alle in de leden 2, 3, 4 en 5 genoemde indexaties de indexatie voorwaardelijk is.

3.10 De consument is in 2009 met pensioen gegaan (in 2004 met vroegpensioen).

4. De klacht en de uitspraak van de Geschillencommissie

4.1 De consument stelt, in de weergave van de Geschillencommissie, dat de pensioenuitvoerder jegens hem gehouden is tot onvoorwaardelijke indexatie van zijn pensioenuitkering. Volgens de consument is de oorspronkelijke tekst van artikel 22 van het [naam werkgever] reglement van 1999 van toepassing en heeft de consument om die reden recht op volledige prijscompensatie na 2008. Door dit na te laten althans onvoldoende te compenseren, handelt de pensioenuitvoerder in strijd met de op hem rustende zorgplicht jegens de consument.

4.2 De consument vordert, eveneens in de weergave van de Geschillencommissie, van de pensioenuitvoerder een bedrag van € 430.960 wegens het uitblijven van indexatie vanaf (de Commissie van Beroep leest:) 2009 en de (toekomstige) financiële en fiscale gevolgen daarvan, inclusief gemaakte en nog te maken kosten en wettelijke rente vanaf 1 januari 2009.

4.3 De Geschillencommissie heeft de vordering van de consument afgewezen.

5. De beoordeling van het beroep

5.1 De consument legt aan haar vordering de hiervóór onder 3.7 weergegeven tekst van artikel 22 lid 4 sub a van het per 1 januari 1999 geldende pensioenreglement ten grondslag. Volgens die tekst is voor reeds ingegane pensioenen een onvoorwaardelijke jaarlijkse prijsindexering van toepassing. De Commissie van Beroep acht deze grondslag ondeugdelijk. Zij zal dat hierna toelichten.

5.2 Voor de uitleg van het pensioenreglement geldt dat hieraan een uitleg naar objectieve maatstaven moet worden gegeven. In beginsel zijn de bewoordingen gelezen in het licht van de gehele tekst van doorslaggevende betekenis. Daarbij komt het niet aan op de bedoelingen van de partijen die de regels tot stand hebben gebracht, voor zover deze niet uit de opgenomen bepalingen kenbaar zijn, maar op de betekenis die naar objectieve maatstaven volgt uit de bewoordingen waarin de regels zijn gesteld. Bij deze uitleg kan onder meer acht worden geslagen op de elders gebruikte formuleringen en op de aannemelijkheid van de rechtsgevolgen van de uitleg.

5.3 Uit de hiervoor onder 3 weergegeven feiten valt af te leiden – de consument bestrijdt dat ook niet – dat het in elk geval tot 1 januari 1999 zo was dat de pensioenregeling die voor de consument gold, geheel gelijk was aan het pensioenreglement van het bedrijfspensioenfonds (de BPMT-regeling). Het is ook niet in geschil dat de BPMT-regeling voor alle pensioenen (zowel van actieven als van inactieven) een voorwaardelijke indexeringsregeling kende. Ook de BPMT-regeling die vanaf 1 januari 1999 gold, hield voor alle pensioenen een voorwaardelijke indexeringsregeling in (zie hiervóór onder 3.5).

5.4 Het is op zichzelf juist dat het pensioenreglement dat op 1 januari 1999 voor de consument in werking trad, op het punt van de indexering afwijkend was geformuleerd van de BPMT-regeling. Volgens de tekst van artikel 22 bestond er uitsluitend voor de deelnemer een voorwaardelijke jaarlijkse indexering en gold er een onvoorwaardelijke jaarlijkse indexering voor de gewezen deelnemer, voor de gepensioneerde, de uitkeringsgerechtigde en de ex-partner.

5.5 De Commissie van Beroep is echter van oordeel dat deze formulering van artikel 22 op een vergissing berustte en dat deze vergissing voor de consument redelijkerwijs duidelijk moet zijn geweest.

5.6 Zoals hiervóór onder 3.7 vermeld, is in het pensioenreglement dat per 1 januari 1999 voor de consument in werking trad, “Het reglement” (in de definitiebepaling van artikel 1) omschreven als “Het pensioenreglement van [naam werkgever] conform de pensioenregeling van Stichting Bedrijfspensioenfonds voor de Metaal en Technische Bedrijfstakken.” Dit betekent dat het pensioenreglement is gedefinieerd als gelijkluidend aan de BPMT-regeling, zoals ook voorheen het geval was.

5.7 De consument is daarop ook gewezen in de brief van november 1998 die hiervóór onder 3.4 werd aangehaald. Dit betrof een begeleidende brief bij een brochure. In de inleiding van deze brochure is vermeld dat de pensioenuitvoerder het verplichte onderdeel van de BPMT-regeling op precies dezelfde manier volgt als het bedrijfspensioenfonds zelf. Op blz. 13 van de brochure is vermeld:

"Indexering

Als en voorzover de middelen van het fonds dat toelaten, worden de ingegane en premievrije (wegens ontslag) pensioenaanspraken jaarlijks per 1 januari geïndexeerd (loon- of prijsindex). Wij volgen hierbij het indexatiebeleid van het BPF. Ook voor actieven geldt een indexatiebeleid."

Deze passage houdt dus in dat de pensioenregeling niet een onvoorwaardelijke jaarlijkse indexatie voor de consument kende. De consument heeft gesteld dat in de brochure is vermeld dat aan de inhoud ervan geen rechten kunnen worden ontleend, maar dat neemt niet weg dat aan de inhoud van de brochure betekenis toekomt bij de uitleg van het pensioenreglement.

5.8 Een vergelijking van (1) de oorspronkelijke tekst en systematiek van artikel 22 van het pensioenreglement zoals in werking getreden op 1 januari 1999 met (2) de tekst van artikel VIII van de BPMT-regeling per 1 januari 1999, maakt tegen de achtergrond van het voorgaande duidelijk dat er een vergissing in het spel is. De (onzorgvuldige) hernummering van de leden 2.1 t/m 2.4 van artikel VIII tot de leden 2 t/m 5 van artikel 22 is er de oorzaak van dat, kort gezegd en naar de letter genomen, voor de consument een onvoorwaardelijke indexering zou gelden.

5.9 Toepassing van de onder 5.2 weergegeven maatstaf voert de Commissie van Beroep tot de conclusie dat de consument op grond van de hiervoor genoemde omstandigheden, in samenhang bezien, in de oorspronkelijke formulering van artikel 22 van het pensioenreglement niet heeft mogen lezen dat zij een recht had op onvoorwaardelijke indexatie van het pensioen.

5.10 De aanpassing in 2003 van artikel 22 waarbij ook de leden 3 t/m 5 binnen de reikwijdte van lid 1 werden gebracht, betrof daarom niet een inhoudelijke wijziging van het pensioenreglement, maar een verbetering van een kennelijke (en ook voor de consument kenbare) vergissing. Anders gezegd: er heeft van het begin af aan voor de consument enkel een *voorwaardelijke* indexatieregeling bestaan.

5.11 Uit de stellingen van de consument valt niet af te leiden dat hij in het verleden van een andere lezing van het pensioenreglement is uitgegaan en er daadwerkelijk van is uitgegaan dat zijn pensioen onvoorwaardelijk werd geïndexeerd. Het tegendeel is het geval. Zo heeft de pensioenuitvoerder erop gewezen dat zij aan de consument in verband met zijn vroegpensioen een brief heeft gestuurd met daarbij de verzekeringsbescheiden waarin telkens was vermeld "Voor de bijzonderheden verwijzen wij u naar het pensioenreglement voor de Stichting Bedrijfspensioenfonds voor de Metaal en Technische Bedrijfstakken". Zij heeft vermeld dat zij bij brieven van 28 oktober 2005 en 5 maart 2007 aan de consument heeft bericht dat het pensioen jaarlijks wordt verhoogd met een percentage dat door het bestuur van het Bedrijfspensioenfonds voor de Metaal en Techniek is vastgesteld. Ook heeft zij erop gewezen dat er geen indexering van het pensioen van de consument heeft plaatsgevonden vanaf zijn pensionering in 2009 tot 2022 en dat dat steeds uitdrukkelijk was vermeld op de UPO's die aan hem werden verzonden. Pas in 2022 is hij zich op het standpunt gaan stellen dat hij recht had op onvoorwaardelijke indexatie.

5.12 Op de voorgaande overwegingen stuit het beroep van de consument af. De Commissie van Beroep komt op andere gronden dus tot dezelfde uitkomst als de Geschillencommissie. Hetgeen de consument ter bestrijding van de overwegingen 3.1 t/m 3.11 van de Geschillencommissie naar voren heeft gebracht, kan daarom onbesproken blijven.

5.13 In het beroepschrift is namens de consument nog een aantal punten aan de orde gesteld, waaronder: (1) de vraag of de gewezen werkgever in de jaren 1999 t/m 2055 al of niet onder de verplichtstelling van het bedrijfspensioenfonds viel, (2) het niet in de procedure inbrengen door de pensioenuitvoerder van de door de consument gestelde nieuwe verzekeringsovereenkomst voor de periode 1999-2005, (3) de rendementen die verzekeraars behaalden op collectieve pensioencontracten en (4) de betrokkenheid van twee externe adviseurs bij het maken van de afspraken. De Commissie van Beroep laat deze punten echter verder rusten omdat zij niet de kern van de zaak betreffen en na het voorgaande in elk geval niet tot een ander oordeel kunnen leiden.

5.14 Bij e-mail van 6 januari 2025 heeft de consument gevraagd om de pensioenuitvoerder en MBISNL (Mercedes-Benz Insurance Services B.V.) op te dragen een afschrift van drie documenten te verstrekken. Het gaat om een brief van de pensioenuitvoerder aan PMT over gelijkwaardigheid van 13 september 2006 en de overeenkomst tussen MBISNL en de pensioenuitvoerder uit voorjaar 1999. Daarnaast heeft de consument gevraagd om MBISNL op te dragen een afschrift van de verzekeringsovereenkomst tussen de gewezen werkgever en de pensioenuitvoerder uit voorjaar 1999 te verstrekken. De Commissie van Beroep wijst deze verzoeken af. Zij ziet – in elk geval in het licht van de voorgaande overwegingen – de relevantie van de genoemde stukken voor de beoordeling van het beroep niet in. De consument heeft daarvoor onvoldoende aanknopingspunten gegeven. MBISNL is bovendien geen partij in deze zaak.

5.15 Omdat het beroep niet slaagt, zal de Commissie van Beroep de uitspraak van de Geschillencommissie bevestigen.

6. De beslissing

De Commissie van Beroep:

bevestigt de uitspraak van de Geschillencommissie.